

Benediktus: základem komunity je výkřik

K čaji, který usrkáváme na zádveři bývalé modletínské fary, si pouštíme z cédečka nahrávku hudebního uskupení BeneBend.

„Nehrajete náhodou na klavír?“ optají se mě dámy z občanského sdružení Benediktus, které skupinu provozují. Na klavír nehraju, jen na klarinet, či saxofon. „No výborně, chybí nám i saxofon – náš klavírista totiž hraje taky na něj. Zítra vystupujeme v Chotěboři na pivovarských slavnostech, můžete hrát s námi.“ Spoluhráčem skupiny BeneBend jsem se nestal, povinnosti mě na druhý den odvedly zase jinam, ale příznivcem Benetiktu jsem se stal rozhodně.

Říci, že se Benediktus stará o mentálně postižené, by bylo zkreslující. On s nimi po vzoru francouzské komunity Archa spíše žije, zapojuje je do různých aktivit, využívá jejich schopností. Než o lidech s mentálním postižením, mluví zde ostatně o lidech s jiným obdarováním.

Modletín je útulná vesnička v Železných Horách. Kdysi sem chodily slavné poutě, k léčivému pramenu jezdili lidi zdaleka, byl tu zámek, lázně, několik hospod, řemeslníci... Pro vodu si sem nechával posílat i František Palacký, prý si díky ní uzdravil oči a mohl napsat tolik knih. Dnes je v Modletíně jen pár místních, pár chalupářů – a Benediktus.

Vedoucí sdružení a jeho spoluzakladatelka Blanka Nikodemová pracovala jako pastorační asistentka na chotěbořské faře. O zřízení centra pro lidi s mentálním hendikepem uvažovala od té chvíle, když se jí narodila „jiná“ dcera. „Lucka přišla na svět a tím se všechno nasměrovalo. Začala jsem hledat smysl života. Skrze ni jsem objevila Boha a jeho záměry,“ říká. Lucka sedí v Modletíně u stolu vedle nás a prohlíží si obrázky.

Do toho hledání smyslu přišla nabídka na prodej fary v Modletíně. Nutno podotknout, že fary značně zdevastované. Vypadala zřejmě podobně jako jedna sousední usedlost, nebo nedaleká budova bývalých lázní – zkrátka ruina. Tyto dva objekty, které Benediktus také získal, na svou opravu ještě čekají. I na faře je ještě mnoho co dělat, ale už se tu dá fungovat a v létě přebývat. Oprava je vedena s nebývalým vkusem a respektem k historii místa. To vše udělali lidé z Benediktu – ti „běžní“, i ti s „jiným obdarováním“.

Jejich cílem je vytvořit v Modletíně prostor pro komunitu, v níž by hendikepovaní pobývali společně se svými průvodci. Přesně tak, jak to Jean Vanier uskutečňuje ve Francii. Právě ve Francii byl Benediktus na zkušené; v létě přijeli zase do Modletína Francouzi na týdenní workcamp. Prohlížím si fotky: členové Archy bydleli ve stanech, společně pracovali, jedli, modlili se, povídali si... Jak se nořím do atmosféry, ten zlovyk posuzovat podle tváře na fotografiích, kdo je asistent a kdo klient, mě brzy přejde. Jak při setkání s českými přáteli řekl Jean Vanier: „Úkolem Archy je vytvářet místa, kde se mohou rozdílní lidé setkávat. Malé

komunity, kde se může setkávat církev a nevěřící, kde se může potkávat boháč s potřebným. Místa, kde se setkáváme jako lidé. Neseme zodpovědnost jedni za druhé. Základem komunity je výkřik a odpověď na něj." Benediktus se snaží o to, aby v Modletíně po nezbytných opravách vzniklo prostředí pro zakotvení první české komunity Archa.

Potřebu duchovního rozměru potvrzuje i zástupkyně vedoucí a sociální pracovnice Radka Jindrová. „Dělala jsem dřív s lidmi na drogách. Myslela jsem si, že křesťanské a sociální prostředí si je velice podobné, ale není to tak. Poznává se i na atmosféře celého zařízení, jestli je založeno na křesťanských principech, nebo není." A co případná nedůvěra rodičů vůči víře? „S tím nemáme žádný problém, často jsou dokonce rádi, že jsme křesťané. A děti jsou víře přirozeně otevřené, rády ministrují a pomáhají v kostele. Kluci si někdy hrají na faráře, jedna klientka s dawnovým syndromem vyžaduje i ve své rodině před jídlem nejdřív modlitbu. Děti se tu celkově rozvíjejí."

Benediktus má kněze, který vznikající komunitu duchovně doprovází, ale nejedná se o typicky církevní organizaci. Duchovní rovina je přitom vertikálou, která činnost sdružení provází a směřuje. Vroucí a v nejlepší smyslu slova obyčejná modlitba obou mých průvodkyň v modletínském kostele mě o tom přesvědčí víc, než jakékoli vysvětlování.

A to se ještě dozvídám, že Benediktus si tento kostel od farnosti pronajal. Proč? Aby mohl být svatostánek přístupný věřícím i kolemjdoucím, a aby mohl být postupně opravován. Kromě vši té práce se svými klienty, s budováním zázemí pro vlastní činnost, s odklizením ruin a vytrháváním plevelů, se Benediktus stará ještě o kostel! Letos například proběhla kolaudace odvlhčení. Benediktus dokáže shánět evropské peníze, ale bez podpory z venku to dál nepůjde. Značím si do mobilu číslo dárcovské DMS:DMSmezeraARCHAMODLETIN 87777.

Benediktus funguje i v Chotěboři. Tam klienti dojíždějí denně, v Modletíně by měl vzniknout celoroční prostor. Z Chotěbořska a Havlíčkobrodsko dnes do Benediktu dojíždí devatenáct klientů; stará se o ně zhruba patnáct lidí. Benediktus pořádá koncerty, divadelní představení, pašijové hry i betlém, jezdí s přednáškami do škol... Výčet dalších aktivit naleznete na www.benediktus.org. „Naším posláním je stát mezi sekulárním světem a církví. Na naše akce chodí spousta nevěřících. Říkají, že se u nás nabijí, vnímají zdejší atmosféru a hloubku, kterou jinde nenajdou. Neříkáme prvoplánovitě, že nás sem poslal Bůh, ale ve skrytosti se divíme, jak to všechno na nevěřící působí. Jsou tím zasaženi," zamýšlí se Blanka Nikodemová. Ano, odjet z Modletína nezasažen zjevně nelze.

Aleš Palán, Katolický týdeník